

Vergaderjaar 2018–2019

35 095 V

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2018 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2018 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V);

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

B) BEGROTINGSTOELICHTING

1. Voorstel van wet

Door middel van het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld de uitgaven van de begroting 2018 van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 448,5 miljoen te verlagen. Daarnaast is er sprake van een verlaging van de ontvangsten met EUR 76,8 miljoen.

2. Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018 van hoofdstuk V van de begroting van het Rijk.

In de toelichting worden de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Zaken toegelicht, alsook de wijzigingen welke zijn opgetreden in de omvang van de HGIS. Ten slotte volgt per artikel de nieuwe stand en een toelichting op de opmerkelijke verschillen.

Conform de regeling Rijksbegrotingsvoorschriften en de Comptabiliteitswet dienen de opmerkelijke verschillen tussen de oorspronkelijke en huidige raming te worden toegelicht. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het financiële instrument. Ook is omschreven welke ondergrens gehanteerd moet worden, waarboven een uitgavenmutatie moet worden toegelicht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen beleidsmatige en technische mutaties. Op verplichtingenniveau worden mutaties groter dan 10% ten opzichte van de vorige stand, op artikelniveau toegelicht.

3. Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt geschetst welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS sinds de Voorjaarsnota 2018. Zoals uit de hierna volgende tabellen blijkt, nemen de uitgaven toe met EUR 3,2 miljoen en de ontvangsten toe met EUR 14,3 miljoen.

Wijzigingen in HGIS uitgaven vanaf Voorjaarsnota 2018 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	Wv. ODA
Stand uitgaven VJN 2018	6.145,8	4.620,9
Totaal mutaties	3,2	36,3
Stand uitgaven NJN 2018	6.149,0	4.657,2

**De HGIS Standen zijn inclusief EU- en asieltoerekening*

De toename van de uitgaven is het gevolg van meerdere mutaties. In de hierna volgende tabel zijn deze nader uitgesplitst.

Oorzaken uitgavenmutatie HGIS vanaf Voorjaarsnota 2018 (bedragen x EUR 1 miljoen)¹

	Totaal	Wv. ODA
Bijstellingen BNI (ODA) en prijscomponent BBP (non-ODA)	- 11,3	- 13,7
Overboekingen van en naar de HGIS	51,6	50,0
Desalderingen op ontvangsten	14,6	
Intertemporele kasschuif		
Verwachte onderuitputting	- 51,8	
TOTAAL	3,2	36,3

¹ In de tabel komen afrondingsverschillen voor

Toelichting uitgaven:

- Op basis van wijzigingen, zoals deze zijn opgenomen in de Macro Economische Verkenning voor het Bruto Nationaal Inkomen (ODA) en de prijscomponent van het Bruto Binnenlands Product, is de omvang van de HGIS bijgesteld. Het ODA budget wordt hierdoor met EUR 13,7 miljoen verlaagd en het non-ODA budget verhoogd met EUR 2,4 miljoen.
- Er vindt een aantal overboekingen van en naar de HGIS plaats. Per saldo neemt het HGIS budget hierdoor toe met EUR 51,6 miljoen. De belangrijkste mutatie (EUR 50 miljoen) betreft de toevoeging aan de BHOS-begroting van middelen voor de Nederlandse bijdrage aan de *EU Facility for Refugees in Turkey II (FRIT II)*, waarvan twee derde wordt gefinancierd uit de EU-begroting en één derde middels bilaterale bijdragen van lidstaten. Daarnaast betreft het een aantal overhevelingen vanuit o.a. Veiligheid en Justitie voor activiteiten op het terrein van cybersecurity en VN programma's die via Buitenlandse Zaken worden gefinancierd.
- Een deel van de meerontvangsten op de begrotingen van Buitenlandse Zaken, Defensie en Buitenlandse zaken en Ontwikkelingssamenwerking wordt ingezet om de uitgaven van het HGIS-kader te verhogen. Het gaat om hogere ontvangsten vanuit de VN voor vredesmissies waaraan Nederland een bijdrage levert, extra ontvangsten bij Buitenlandse Zaken doordat restituties op enkele stabiliteitsprogramma's hebben plaatsgevonden en extra ontvangsten op leningen bij Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Deze middelen zijn binnen de respectievelijke begrotingen ingezet.
- Binnen de HGIS verwacht een aantal departementen lagere uitgaven dan geraamd. De belangrijkste mutaties zijn opgenomen op de begrotingen van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, Justitie en Veiligheid en Buitenlandse Zaken.

Voor een verdere toelichting op de diverse mutaties wordt verwezen naar de begrotingsartikelen op de respectievelijke supplettaire begrotingen.

Wijzigingen in HGIS ontvangsten vanaf Voorjaarsnota 2018 (bedragen x EUR 1 miljoen)¹

Ontvangsten	Totaal	Wv. ODA
Stand ontvangsten VJN 2018	194,8	33,7
Totaal mutaties	14,3	
Stand ontvangsten NJN 2018	209,2	33,7

¹ In de tabel komen afrondingsverschillen voor

Toelichting ontvangsten:

De ontvangsten binnen de HGIS nemen toe met EUR 14,3 miljoen. Deze toename kent een aantal oorzaken.

- Op de begroting van Defensie worden extra ontvangsten verwacht van EUR 10,6 vanuit de VN voor vredesmissies waaraan Nederland een bijdrage levert. Deze middelen worden binnen het Budget Internationale Veiligheid (artikel 1) ingezet.
- Op de begroting van Buitenlandse Zaken worden per saldo EUR 0,5 miljoen extra ontvangsten verwacht doordat restituties plaatsvinden op enkele stabiliteitsprogramma's die aan het eind van de looptijd nog onbestede middelen hebben en extra consulaire ontvangsten voor visa. Tevens zijn er extra ontvangsten vanwege ontstane koerseffecten op betalingen in buitenlandse valuta en lagere ontvangsten doordat

minder onroerend goed is verkocht dan eerder geraamd. Het saldo van deze middelen wordt binnen de BZ begroting alternatief ingezet.

- Voor internationale financiële instellingen bij Financien daalt de raming met EUR 0,25 miljoen.
- Ten slotte zijn er extra ontvangsten van EUR 3,5 miljoen op de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor aflossingen van leningen.

4. Overzicht belangrijkste mutaties 2018

Buitenlandse Zaken (V):

Uitgaven

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen dat leidt tot een verlaging van de geraamde uitgaven 2018 van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 448,5 miljoen. De belangrijkste reden hiervoor is een verlaging van de afdracht aan de Europese Unie.

De meest in het oog springende mutaties ten opzichte van de eerste suppletoire begroting worden in de volgende tabel weergegeven. Het betreft alleen mutaties die te maken hebben met beleidsmatige wijzigingen:

Bedragen x EUR 1 miljoen

Artikel		Mutatie
1.2	Bescherming en bevordering van mensenrechten	3,0
2.4	Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	- 19,6
3.1	Een democratische, slagvaardige en transparante Europese Unie die haar burgers vrijheid, recht, veiligheid, welvaart en duurzame economische groei biedt	- 413,1
3.2	Een effectief, efficiënt en coherent optreden van de Unie ten opzichte van derde landen en regio's, inclusief ontwikkelingslanden	- 15,2
4.2	Samen met (keten) partners het personenverkeer reguleren	5,0
7.1	Niet-beleidsartikel Apparaat	- 4,8

Toelichting:

Artikel 1.2:

Conform de afspraak in het Regeerakkoord neemt het budget voor mensenrechten meerjarig toe. De ophoging van de middelen met EUR 3 mln in 2018 voor mensenrechten betreft een intensivering die onder meer extra inzet mogelijk maakt gericht op verschillende activiteiten gerelateerd aan bescherming van journalisten, vrijheid van religie- en levensovertuiging en gelijke rechten voor LHBTI's.

Artikel 2.4:

Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband wordt per saldo verlaagd. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een lagere liquiditeitsbehoefte bij het *Law Order Trustfund for Afghanistan* (EUR 12 miljoen) project van het Stabiliteitsfonds en een lagere verdragscontributie aan de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa). Ook worden middelen overgeheveld om intensiveringen op andere artikelonderdelen mogelijk te maken, onder meer in het kader van de VNVR (versterking sanctie-regime Noord-Korea) en het mensenrechtenbeleid en de OPCW (Organisatie voor het Verbod op Chemische

Wapens). Binnen het artikel is voorts een deel van de middelen toegewezen aan een nieuw instrument «Regionale Stabiliteit» ten behoeve van extra inzet op het gebied van vrede, veiligheid en stabiliteit in de Caribische regio en ter ondersteuning van de vredesopbouw in Colombia.

Artikel 3.1:

De mutaties op dit artikel zijn voornamelijk het gevolg van het effect van de Spring Forecast 2018, waarbij de Nederlandse afdrachten op artikel 3.1 in 2018 met EUR 336 miljoen verlaagd zijn als gevolg van een verlaging van de invoerrechtenafdrachten. De BNI-afdracht neemt als gevolg van de Spring Forecast toe, maar dat effect treedt pas in 2019 op omdat de 6^e aanvullende begroting (DAB 6) van 2018 niet meer tijdig zal worden goedgekeurd om betaling in 2018 mogelijk te maken, zoals nader toegelicht in de Verticale Toelichting bij de Miljoenennota 2019. Ook kreeg Nederland 26 miljoen terug uit het surplus over 2017. Daarnaast heeft de Europese Commissie op basis van realisaties in het lopende jaar na de Spring Forecast de raming van de invoerrechten nogmaals neerwaarts aangepast. Dit leidt voor Nederland tot een verlaging van EUR 51 miljoen. De totale verlaging komt als gevolg van een lagere BNI-, BTW- en invoerrechtenafdracht voor dit jaar op EUR 413 miljoen. De verlagingen van de invoerrechtenraming leiden ook tot een verlaging van de perceptiekostenvergoeding die Nederland ontvangt voor het innen van de invoerrechten voor de EU en die vaststaat op 20% van het bedrag aan invoerrechten dat Nederland heft. Inclusief deze verlaging van de perceptiekostenvergoeding gaat het per saldo om een verlaging van de Nederlandse afdracht van 336 mln.

Artikel 3.2:

De afdrachten aan het 11^e EOF (Europees Ontwikkelingsfonds) zijn voor 2018 naar beneden bijgesteld. Voor Nederland betekent dit in 2018 een verlaging van EUR 15 miljoen. De neerwaartse bijstelling komt onder meer doordat er minder verplichtingen zijn aangegaan dan de Commissie had begroot.

Artikel 4.2:

Het budget voor «de regulering van het personenverkeer samen met (keten) partners» neemt toe met EUR 5 miljoen. De uitgaven voor ICT voorzieningen op het artikelonderdeel vreemdelingenverkeer zijn verhoogd omdat het digitaliseringstraject voor visumaanvragen sneller verloopt dan voorzien.

Artikel 7.1:

De uitgaven voor het apparaat nemen af met EUR 4,8 miljoen. Het afgelopen voorjaar zijn intensiveringsmiddelen voor versterking van het postennet en uitvoeringskosten ontwikkelingssamenwerking aan het apparaatsbudget toegevoegd als uitvloeisel van de afspraken uit het regeerakkoord. Tijdens de opstartfase is het nog niet mogelijk om alle voorziene uitgaven volledig te verrichten.

De mutaties worden bij onderdeel 5, toelichting per beleidsartikel, nader toegelicht.

Ontvangsten:

Het onderhavige wetsvoorstel leidt tot een verlaging van de geraamde ontvangsten 2018 van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 76,8 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door gewijzigde EU-afrachten en de perceptiekostenvergoeding voor het heffen van de invoerrechten. De bij artikel 3.1 toegelichte aanpassingen van de raming van de invoerrechten leiden derhalve ook tot aanpassing van de raming van de perceptiekostenvergoeding.

Bedragen x EUR 1 miljoen

Artikel	Mutatie
3.10 Diverse ontvangsten EU	- 77,3

5. Toelichting per beleidsartikel

Beleidsartikel 1

Beleidsartikel 1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)	Stand 2 ^e suppletoire begroting	
Bedragen in EUR 1.000	2018 (1)	2018 (2)	Mutaties Miljoenen-nota 2018	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting 2018	2018 (4)=(2+3)
Verplichtingen	91.005	103.514	- 100	17.333	120.747
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal	109.805	120.914	- 100	861	121.675
waarvan juridisch verplicht		97%			100%
1.1 Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak	56.035	61.712	- 100	- 2.139	59.473
<i>Subsidies</i>					
Internationaal recht	6.635	13.385	- 100	- 2.484	10.801
<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>					
Verenigde Naties	39.525	36.275	0	- 3.408	32.867
OESO	6.175	6.175	0	423	6.598
VNVR projectkosten	400	2.577	0	3.000	5.577
Internationaal Strafhof	3.300	3.300	0	330	3.630
1.2 Bescherming en bevordering van mensenrechten	53.770	59.202	0	3.000	62.202
<i>Subsidies</i>					
Landenprogramma's mensenrechten	26.120	28.564	1.488	750	30.802
Opdrachten					
Landenprogramma's mensenrechten			1.500	0	1.500
Red					
<i>bijdragen (inter) nationale organisaties</i>					
Landenprogramma's mensenrechten	20.000	22.988	- 2.988	750	20.750
Centrale mensenrechten-programma's	7.650	7.650	0	1.500	9.150

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor artikel 1 «Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten» neemt toe met EUR 17,2 miljoen. Voor een aantal activiteiten zijn meerjarige verplichtingen vastgelegd op het terrein van goed functionerende internationale rechtsorde voor onder andere VN organisaties. De toename van het verplichtingenbudget is gekoppeld aan de stijging van het kasbudget voor verschillende mensenrechten-activiteiten, onder andere gerelateerd aan bescherming van journalisten, vrijheid van religie en levensovertuiging en gelijke rechten voor LHBTI's, in lijn met de afspraken uit het regeerakkoord.

Uitgaven

Artikel 1.1

Per saldo is sprake van een verlaging van EUR 2,1 mln. Een deel van de geraamde uitgaven voor de alternatieve huisvesting van het Internationaal Gerechtshof en het Permanent Hof van Arbitrage wordt doorgeschoven naar 2019 via de eindejaarsmarge. Hierdoor daalt het budget voor internationaal recht met EUR 2,4 miljoen. Ook daalt de bijdrage aan de Verenigde Naties, met name vanwege de koersontwikkeling van de USD. Hier staat tegenover dat de uitgaven die verband houden met het Nederlands lidmaatschap van de VN Veiligheidsraad toenemen, vanwege een extra bijdrage aan de capaciteitsopbouw in het kader van het sanctieregime Noord-Korea. Ten slotte een aantal kleinere bijstellingen vanwege hogere bijdragen aan de OESO en het Internationaal Strafhof.

Artikel 1.2

Conform de afspraak in het Regeerakkoord en toezeggingen aan de Tweede Kamer (motie 34 775-V, nr. 26 Sjoerdsma c.s. en motie 34 775-V, nr. 29 Voordewind c.s), neemt het budget voor Mensenrechten meerjarig toe. De ophoging van de middelen met EUR 3 mln in 2018 voor mensenrechten betreft een intensivering die onder meer extra inzet mogelijk maakt gericht op verschillende activiteiten gerelateerd aan bescherming van journalisten, vrijheid van religie- en levensovertuiging en gelijke rechten voor LHBTI's.

Beleidsartikel 2

Beleidsartikel 2 Veiligheid en stabiliteit	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000			Mutaties Miljoenen-nota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
	2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
Verplichtingen	232.949	273.849	800	- 6.887	267.762
Uitgaven:					
Programma-uitgaven totaal	249.370	292.536	0	- 16.583	275.953
waarvan juridisch verplicht		90%			100%
2.1 Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid	11.015	13.215	0	- 506	12.709

Beleidsartikel 2 Veiligheid en stabiliteit		Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000				Mutaties Miljoenen-nota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
		2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
<i>Subsidies</i>						
	Programma ondersteuning buitenlands beleid	1.750	2.750	- 750	- 250	1.750
	Atlantische Commissie	500	500	0	0	500
	Veiligheidsfonds	0	0	100	0	100
<i>Opdrachten</i>						
	Programma ondersteuning buitenlands beleid	0	0	500	- 500	0
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>						
	NAVO	7.200	7.200	0	0	7.200
	Veiligheidsfonds	500	1.700	- 700	700	1.700
	WEU	565	565	0	44	609
	Programma ondersteuning buitenlands beleid	0	0	250	0	250
	Overige	500	500		- 500	0
<i>Bijdragen aan ander begrotingshoofdstuk</i>						
	Veiligheidsfonds	0	0	600	0	600
2.2	Bestrijding en terugdringing van internationaal terrorisme en andere vormen van internationale criminaliteit	9.265	15.018	0	3.559	18.577
<i>Subsidies</i>						
	Contra-terrorisme	0	0	1.953	0	1.953
	Anti-terrorisme instituut	665	1.118	- 453	754	1.419
<i>Opdrachten</i>						
	Contra-terrorisme	0	0	1.000	0	1.000
	Cyber security	500	3.300	0	0	3.300
	Global Forum on Cyber Expertise	400	400	0	- 80	320
	Overige	500	500	0	- 31	469
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>						
	Contra-terrorisme	7.200	9.700	- 2.500	2.916	10.116
2.3	Bevordering van ontwapening en wapenbeheersing, bestrijding van proliferatie van massavernietigingswapens en het voeren van een transparant en verantwoord wapenexportbeleid	10.855	10.955	0	0	10.955
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>						
	IAEA	7.317	7.317	0	0	7.317
	OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	1.618	1.718	0	0	1.718
	CTBTO	1.920	1.920	0	0	1.920
2.4	Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	197.978	225.062	0	- 19.665	205.397
<i>Subsidies</i>						
	Landenprogramma's veiligheid voor mensen (stabiliteitsfonds)	31.000	38.350	0	0	38.350
	Nederland Helsinki Comité	28	28	0	0	28
<i>Opdrachten</i>						
	Landenprogramma's veiligheid voor mensen (stabiliteitsfonds)	0	0	15.000	0	15.000

Beleidsartikel 2 Veiligheid en stabiliteit		Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000				Mutaties Miljoenen-nota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
		2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
<i>Bijdragen (inter) nationale organisaties</i>						
	Landenprogramma's veiligheid voor mensen (Stabiliteitsfonds)	51.900	59.250	- 15.000	- 14.300	29.950
	OVSE	7.195	7.195	0	- 1.800	5.395
	VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	99.849	106.349	0	0	106.349
	Training buitenlandse diplomaten	2.500	2.500	0	0	2.500
	Regionale stabiliteit	0	0	0	5.600	5.600
	Overige	5.506	11.390	0	- 9.165	2.225
2.5	Bevordering van transitie in prioritaire gebieden	20.257	28.286	0	29	28.315
<i>Subsidies</i>						
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP); «MATRA»	7.822	11.822	0	551	12.373
	Bijdragen (inter)nationale organisaties					
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen (NFRP); «Shiraka»	12.435	16.464	0	- 522	15.942
	Ontvangsten	1.227	1.227	0	2.000	3.227
2.10	Doorberekening Defensie diversen	227	227	0	0	227
2.40	Restituties programma's	1.000	1.000	0	2.000	3.000

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor veiligheid en stabiliteit neemt per saldo af met EUR 6,8 miljoen in vergelijking met de eerste suppletoire begroting. Deze daling wordt in belangrijke mate veroorzaakt doordat de verplichting van het Stabiliteitsfonds daalt, in lijn met de uitgaven die lager zijn dan geraamd.

Uitgaven

Artikel 2.2

Het budget voor «bestrijding en terugdringing van internationaal terrorisme en andere vormen van internationale criminaliteit» neemt toe met EUR 3,5 miljoen. Het betreft een overheveling van de JenV begroting voor de Nederlandse bijdrage aan het *Passenger Name Record Project*, dat voortkomt uit de VNVR resolutie 2178 (2014).

Artikel 2.4

Het budget voor de bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband neemt af met EUR 19,6 miljoen. Dit kent een aantal oorzaken. Het budget voor het Stabiliteitsfonds daalt met EUR 14,3 miljoen. Dit is met name het gevolg van een lagere liquiditeitsbehoefte van het UNDP *Law Order Trustfund for Afghanistan (LOTFA)*, waardoor de Nederlandse bijdrage daaraan EUR 12 miljoen lager uitvalt. Daarnaast is de verdragscontributie van de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en

Samenwerking in Europa) voor 2018 verlaagd. Het budget «overige» wordt verlaagd om intensiveringen op andere artikelonderdelen mogelijk te maken, onder meer activiteiten in het kader van het lidmaatschap van de VNVR, mensenrechtenbeleid en bestrijding chemische wapens in vorm van steun aan de OPCW.

Ook is een deel van de middelen toegewezen aan het nieuwe instrument «Regionale Stabiliteit» ten behoeve van extra inzet op het gebied van vrede, veiligheid en stabiliteit in de Caribische regio en ter ondersteuning van de vredesopbouw in Colombia, conform Regeerakkoord, GBVS-nota en memorie van toelichting bij de BZ-begroting 2019, die het belang van stabiliteit in Latijns-Amerika en de Caribische regio voor het Koninkrijk onderstrepen. Tevens is in GBVS expliciet de wenselijkheid opgenomen ten aanzien van de stabiliteit in Colombia. Ook vermeldt het Regeerakkoord het belang van samenwerking met internationale organisaties in de Caribische regio.

Ontvangsten

De extra ontvangsten houden met name verband met terugbetalingen op aflopende projecten in het kader van stabiliteitsprogramma's, waarbij niet alle middelen werden besteed.

Beleidsartikel 3

Beleidsartikel 3 Europese samenwerking		Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000				Mutaties Miljoenen-nota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
		2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
Verplichtingen		8.186.402	8.174.873	- 362.107	- 50.897	7.761.869
Uitgaven:						
Programma-uitgaven totaal		8.389.205	8.414.410	- 362.107	- 67.325	7.984.978
	waarvan juridisch verplicht		100%			100%
3.1	Een democratische, slagvaardige en transparante Europese Unie die haar burgers vrijheid, recht, veiligheid, welvaart en duurzame economische groei biedt	8.181.423	8.169.394	- 362.107	- 50.965	7.756.322
	<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>					
	BNI-afdracht	4.202.573	4.188.765	- 25.967	0	4.162.798
	BTW-afdracht	545.600	547.379	- 480	0	546.899
	Invoerrechten	3.433.250	3.433.250	- 335.660	- 50.965	3.046.625
3.2	Een effectief, efficiënt en coherent optreden van de Unie ten opzichte van derde landen en regio's, inclusief ontwikkelingslanden	192.735	229.469	0	- 15.217	214.252
	<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>					
	Europees Ontwikkelingsfonds	192.735	229.469	0	- 15.217	214.252
3.3	Een hechtere Europese waardengemeenschap	9.720	9.720	0	246	9.966
	<i>Bijdragen (internationale organisaties)</i>					
	Raad van Europa	9.720	9.720	0	246	9.966
3.4	Versterkte Nederlandse positie in de Unie van 28	5.327	5.827	0	- 1.389	4.438
	<i>Opdrachten</i>					

Beleidsartikel 3 Europese samenwerking		Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000				Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
		2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
	programmatische ondersteuning	1.000	1.500	0	- 1.500	0
	EU-voorzitterschap	0	0	0	67	67
	<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>					
	Benelux bijdrage	3.979	3.979	0	- 26	3.953
	EIPA	348	348	0	70	418
Ontvangsten		686.901	1.150.704	- 67.132	- 10.185	1.073.387
3.10	Diverse ontvangsten EU	686.651	1.150.454	- 67.132	- 10.193	1.073.129
	Invoerrechten	686.651	686.651	- 67.132	- 10.193	609.326
	Overige ontvangsten EU	0	463.803	0	0	463.803
3.30	Restitutie Raad van Europa	250	250	0	8	258

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor 2018 voor het artikel Europese samenwerking neemt af met EUR 413 miljoen. De mutaties op de verplichtingen houden verband met de mutaties zoals onder de uitgaven is toegelicht.

Uitgaven

Artikel 3.1

Mutaties Miljoenennota:

Door het surplus over 2017 is de raming van de Europese afdrachten voor 2018 neerwaarts bijgesteld. Het surplus over 2017 wordt in mindering gebracht op de BNI-middelen die de lidstaten moeten opbrengen. Het Europese surplus over 2017 bedroeg EUR 556 miljoen, voor Nederland leidt dit tot een EUR 26 miljoen incidentele lagere BNI-afdracht in 2018.

Het effect voor de Spring Forecast 2018 voor de Nederlandse afdrachten op art. 3.1 is een verlaging van de invoerrechtenafdracht in 2018 met EUR 336 miljoen. De BNI-afdracht neemt als gevolg van de Spring Forecast toe, maar dat effect treedt pas in 2019 op omdat de 6^e aanvullende begroting (DAB 6) van 2018 niet meer tijdig zal worden goedgekeurd om betaling in 2018 mogelijk te maken, zoals nader toegelicht in de Verticale Toelichting bij de Miljoenennota 2019.

Mutaties 2^e suppletoire:

Na de Spring Forecast heeft de Europese Commissie op basis van realisaties in het lopende jaar de raming van de invoerrechten verder neerwaarts aangepast. Voor Nederland leidt dat tot een verlaging van de raming van de invoerrechtenafdracht met EUR 51 miljoen.

Omdat voor de 28 EU-lidstaten samen de invoerrechtenafdracht per saldo neerwaarts is aangepast, leidt deze ook tot een verhoging van de BNI-afdracht van de lidstaten. Deze wordt door de Commissie meegenomen in de 6e aanvullende begroting (DAB 6) van 2018. Omdat deze

DAB 6 echter naar verwachting pas eind 2018 wordt aangenomen en daardoor pas in 2019 tot betalingen leidt, verschuift het BNI-effect naar 2019.

Artikel 3.2

De afdrachten aan het 11^e EOF (Europees Ontwikkelingsfonds) zijn voor 2018 naar beneden bijgesteld. Voor Nederland betekent dit een verlaging van EUR 15 miljoen voor dit jaar. De neerwaartse bijstelling komt onder meer doordat er minder verplichtingen zijn aangegaan dan de Commissie had begroot.

Ontvangsten

Artikel 3.10

De perceptiekostenvergoeding voor het heffen van de invoerrechten bedraagt een vast percentage (20%) van de invoerrechtenheffing. De bij 3.1 toegelichte aanpassingen van de raming van de invoerrechten leiden derhalve ook tot aanpassing van de raming van de perceptiekostenvergoeding.

Beleidsartikel 4

Beleidsartikel 4 Consulaire belangenbehartiging en het internationaal uitdragen van Nederlandse waarden en belangen		Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000				Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
		2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
Verplichtingen		42.472	65.298	788	6.430	72.516
Uitgaven:						
Programma-uitgaven totaal		50.093	62.050	788	3.432	66.270
	waarvan juridisch verplicht		60%			100%
4.1	Op basis van eigen verantwoordelijkheid consulaire dienstverlening bieden aan Nederlanders in het buitenland	13.645	17.762	- 12	- 3.520	14.230
	<i>Subsidies</i>					
	Gedetineerdenbegeleiding	1.900	1.917	0	0	1.917
	<i>Opdrachten</i>					
	Consulaire bijstand	259	1.659	0	- 800	859
	Gedetineerdenbegeleiding	200	200	0	0	200
	Reisdocumenten en verkiezingen	4.320	4.620	0	- 20	4.600
	Consulaire opleidingen	400	400	0	0	400
	Consulaire informatiesystemen	6.566	8.966	- 12	- 2.700	6.254
4.2	Samen met (keten) partners het personenverkeer reguleren	6.199	9.829	0	5.020	14.849
	<i>Opdrachten</i>					
	Visumverlening	1.100	1.100	0	1.400	2.500
	Ambtsberichtenonderzoek	150	150	0	- 100	50
	Legalisatie en verificatie	80	80	0	0	80
	Consulaire informatiesystemen	4.006	7.636	0	3.500	11.136

Beleidsartikel 4 Consulaire belangenbehartiging en het internationaal uitdragen van Nederlandse waarden en belangen		Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000				Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
		2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
	Bijdragen (inter)nationale organisaties					
	Asiel en migratie	863	863	0	220	1.083
4.3	Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	7.856	7.856	0	- 387	7.469
	<i>Subsidies</i>					
	Internationaal Cultuurbeleid	7.856	7.856	0	- 387	7.469
4.4	Het inzetten van Publieksdiplomatie door het Postennetwerk en BZ om het beeld van Nederland in het buitenland te versterken en op een positief realistische manier uit te dragen	19.606	20.336	800	1.884	23.020
	<i>Subsidies</i>					
	Instituut Clingendael	800	800	800	0	1.600
	Programma ondersteuning buitenlands beleid	4.124	4.624	- 66	647	5.205
	<i>Opdrachten</i>					
	Onderzoeksprogramma's	1.620	1.620	0	0	1.620
	Bezoeken hoogwaardigheidsbekleders en uitgaven Corps Diplomatique en internationale Organisaties	3.000	3.000	0	0	3.000
	waarvan in- en uitgaande Staatsbezoeken	2.000	2.000	0	0	2.000
	Adviesraad Internationale vraagstukken	525	525	0	0	525
	Internationale manifestaties en diverse bijdragen landenprogramma's	0	30	66	624	720
	algemene voorlichting en kleine programma's			2.500		2.500
	<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>					
	landenprogramma's	9.017	9.217	- 2.500	613	7.330
	algemene voorlichting en kleine programma's	520	520	0	0	520
	Europese bewustwording					
4.5	Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationale organisaties in Nederland	2.787	6.267	0	435	6.702
	<i>Bijdragen (inter)nationale organisaties</i>					
	Speciaal Tribunaal Libanon	320	2.220	0	- 301	1.919
	Internationaal Strafhof	1.200	1.200	0	13	1.213
	Nederland Gastland	1.267	2.367	0	1.203	3.570
	Overig		480		- 480	0
Ontvangsten		42.090	57.390	0	1.500	58.890
4.10	Consulaire dienstverlening aan Nederlanders	18.300	22.000	0	0	22.000
4.20	Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	23.000	34.500	0	1.500	36.000
4.40	Doorberekening Defensie diversen	790	890	0	0	890

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget neemt met EUR 7,2 miljoen toe en is het saldo van een aantal mutaties. Het betreft onder andere additionele uitgaven voor de reclamecampagne «Nederlanders op reis».

Het verplichtingenbudget voor het artikelonderdeel vreemdelingenverkeer valt hoger uit omdat het digitaliseringstraject voor visumaanvragen voorspoediger loopt dan voorzien. Daarnaast stijgt het verplichtingenbudget voor publieksdiplomatie met EUR 1,4 miljoen. Dit houdt gelijke tred met de toename van de kasuitgaven die verband houden met een bijdrage aan het Fullbright studiebeurzen programma van de State Department van de Verenigde Staten. Daarnaast is het verbonden met de overheveling van de defensiebijdrage voor het Progress Programma ten aanzien van kennisbehoefte van de beleidsgebieden van Buitenlandse Zaken en Defensie. Als laatste wordt er dit jaar een driejarige verplichting aangegaan met de organisatie het Vlaams-Nederlands Huis deBuren voor de periode 2019–2021, die als doel heeft de cultuur van de Lage Landen te promoten.

Uitgaven

De programmauitgaven nemen per saldo met EUR 4,2 miljoen toe. Dit saldo is het resultaat van een aantal mutaties.

Artikel 4.1

Het budget voor consulaire dienstverlening neemt per saldo af met EUR 3,1 miljoen. Enerzijds betreft dit een toename als gevolg van de verlenging van de reclamecampagne «Nederlanders op reis». Hier staat tegenover dat de geraamde uitgaven voor de «Forced Marriage Unit» (amendement Ten Broeke) lager uitvallen dan geraamd omdat de vraag naar bijstand gering is. Daarnaast wordt een deel van het budget voor consulaire informatie voorziening overgeheveld naar het beleidsartikel vreemdelingenverkeer (4.2), specifiek gericht op ICT voorzieningen.

Artikel 4.2

Het budget voor de «regulering van het personenverkeer samen met (keten) partners» neemt toe met EUR 5 miljoen. De ICT voorzieningen voor het artikelonderdeel vreemdelingenverkeer kennen een hogere uitgave omdat de implementatie van het digitaliseringstraject voor visumaanvragen sneller verloopt dan voorzien.

Artikel 4.4

Het budget voor de inzet van publieksdiplomatie neemt toe met EUR 2,6 miljoen. Deze mutatie betreft enerzijds een ophoging van het instrument Diverse Bijdragen voor een bijdrage aan het Fullbright programma van het State Department van de Verenigde Staten, een programma gericht op het geven van beurzen voor studie en onderzoek aan universiteiten in Nederland en de Verenigde Staten. Daarnaast neemt het budget toe als gevolg van een overheveling van de Defensie bijdrage voor het zogenaamde Progress Programma ten aanzien van kennisbehoefte van de beleidsgebieden van Buitenlandse Zaken en Defensie.

Ontvangsten

Artikel 4.20

Het aantal verleende visa valt in 2018 nog hoger uit dan verwacht, zodat de inkomsten met EUR 1,5 miljoen toenemen. De toename van het aantal visa wordt mede veroorzaakt door de uitbreiding van de externe serviceverleners wereldwijd.

Beleidsartikel 5

Niet-beleidsartikel 5 Geheim	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
	2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
Verplichtingen	0	0	0	0	0
Uitgaven	0	0	0	0	0

Verplichting en uitgaven

Geen mutaties

Niet-beleidsartikel 6

Niet-beleidsartikel 6 Nominaal en onvoorzien	Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000			Mutaties Miljoenennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
	2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
Verplichtingen	72.011	3.984	2.210	- 4.898	1.296
Uitgaven:					
Uitgaven totaal	72.011	3.984	2.210	- 4.898	1.296
6.1 Nominaal en onvoorzien	72.011	3.984	2.210	- 4.898	1.296

Verplichting en uitgaven

Binnen dit artikel wordt de nominale reeks van de HGIS weergegeven. De per saldo verlaging op dit artikel met EUR 2,7 miljoen (+ EUR 2,2 miljoen bij Miljoenennota en - EUR 4,9 miljoen bij 2^e suppletoire begroting) wordt veroorzaakt doordat middelen niet werden ingezet voor loon- en prijsbijstelling, onvoorziene uitgaven of effecten van de bijstelling van het HGIS budget als gevolg van de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product. Deze vrijvallende middelen worden via de eindejaarsmarge meegenomen naar komend jaar. Een bedrag van EUR 1,3 miljoen wordt nog aangehouden voor eventuele onverwachte tegenvallers binnen de HGIS in de rest van het jaar.

Niet-Beleidsartikel 7

Niet-beleidsartikel 7 Apparaat		Stand ontwerp begroting	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting
Bedragen in EUR 1.000				Mutaties Miljoenen-nota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
		2018 (1)	2018 (2)	2018	2018	2018 (4)=(2+3)
Verplichtingen		681.801	750.943	39.457	- 1.536	788.864
Uitgaven		667.613	793.655	- 443	- 4.348	788.864
7.1.1	Personeel	460.242	506.242	44	- 4.032	502.254
	Eigen personeel	452.242	495.742	44	- 4.517	491.269
	Inhuur extern	8.000	10.500	0	485	10.985
	overige personeel	0	0	0	0	0
7.1.2	Materieel	207.371	287.413	- 487	- 316	286.610
	waarvan ICT	40.000	50.000	0	- 1.727	48.273
	waarvan bijdragen aan SSO's	55.000	64.739	- 848	- 1.063	62.828
	waarvan overige materieel	112.371	172.674	361	2.474	175.509
7.2	Koersverschillen	pm	pm	0	0	0
Ontvangsten		21.450	44.950	0	- 3.000	41.950
7.10	Diverse ontvangsten	21.450	44.950	0	- 10.000	34.950
7.11	Koersverschillen	pm	pm	0	7.000	7.000

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor 2018 neemt per saldo toe met EUR 37,9 miljoen als gevolg van een technische bijstelling. In de rijksoverheid worden normaliter de apparaatskosten op basis van k=v (kas is gelijk aan verplichting) begroot en verantwoord. De technische specificaties in het nieuwe interne administratiesysteem van BZ leidden er echter toe dat bij het aangaan van meerjarige verplichtingen (zoals huurcontracten in het buitenland) er verschillen ontstaan tussen de uitgaven- en verplichtingentotalen. De verplichtingenstand wordt met deze bijstelling gelijk geschakeld aan de geraamde uitgaven. Dit is conform de geldende bepaling in de comptabiliteitswet (art. 2.14, lid 3).

Uitgaven

De uitgaven nemen af met EUR 4,8 miljoen ten opzichte van de eerste suppletoire begroting. Het afgelopen voorjaar zijn middelen voor intensivering postennet en uitvoeringskosten ontwikkelingssamenwerking aan het apparaatsbudget toegevoegd als uitvloeisel van de afspraken uit het regeerakkoord. Tijdens de opstartfase is het nog niet mogelijk om alle voorziene uitgaven volledig te verrichten zoals de opzet van nieuwe posten in het buitenland en het aannemen van nieuwe personeel.

Ontvangsten

Artikel 7.10 en 7.11

De ontvangsten nemen per saldo af met EUR 3 miljoen. Enerzijds ontstaat dit doordat de geraamde ontvangsten voor vastgoed afnemen. Vanwege een aantal externe factoren (zoals lokale marktontwikkeling) wordt in 2018

minder verkocht dan eerder geraamd. De raming is hiervoor met EUR 10 miljoen bijgesteld. Hier staat tegenover dat vanwege de ontwikkeling van de wisselkoers van de USD, koerseffecten ontstaan. Het ministerie werkt met een vooraf vastgestelde wisselkoers ten opzichte van buitenlandse valuta (de zogenaamde corporate rate). Deze koers wordt samen met de presentatie van de begroting vastgesteld en voor het hele jaar gehanteerd. Omdat bij betalingen in buitenlandse valuta gedurende het jaar een verschil ontstaat als gevolg van de werkelijk geldende koers, ontstaat een saldo. Voor 2018 wordt rekening gehouden met een meevaller van EUR 7 miljoen.